

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Finavia Oyj pitää kannatettavana, että ympäristölupamenettelyitä sovitetaan yhteen sekä lupia hakevana toiminnanharjoittajana kuin myös muiden toiminnanharjoittajien lupahakemuksista lausujana. Toteutuessaan yhteensovittaminen vähentää kaikkien lupamenettelyyn osallistuvien tahojen päällekkäistä työtä ja sujuvoittaa lupaprosessia.

Lupamenettelyjen yhteensovittaminen selkeyttää myös luvanhakijan ja lupaviranomaisen yhteydenpitoa, koska hakija voi asioida koko lupaprosessin ajan yhden viranomaisen kanssa. Finavian näkemyksen mukaan yhteensovittavan viranomaisen voimavarojen ja asiantuntemuksen turvaaminen on erittäin tärkeää lupamenettelyjen yhteensovittamisessa.

Viranomaisten keskinäisen yhteistyön lisääntymisen myötä toivot-tavasti myös lupapäätösten ja – määräysten yhdenmukaisuus parantuu koko valtakunnan tasolla, ei vaan alueellisesti.

Lupamenettelyjen yhteensovittamisen tavoitteiden saavuttamisen edellytyksenä on, että sama sähköinen järjestelmä on käytössä eri viranomaisilla, jotta samat tiedot ovat kaikkien viranomaisten käytettävissä ja jotta tiedon vaihto eri viranomaisten kesken on joustavaa. Finavian näkemyksen mukaan tämä on yhtä tärkeä edellytys lain voimaantulolle kuin maakuntauudistuksen voimaan-tulo.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Finavia Oyj pitää kannatettavana, että YVA- ja lupamenettelyitä yhteensovitetaan sekä lupia hakevana toiminnanharjoittajana kuin myös muiden toiminnanharjoittajien lupahakemuksista lausujana. Yhteiskuuleminen pidentää nykyistä lupahakemuksen kuulemisaikaa, mutta kokonaisuudessaan yhteensovittamisen odotetaan nopeuttavan käsittelyä ja lyhentävän käsittelyaikaa.

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

Finavian näkemyksen mukaan suurin taloudellinen hyöty muodostuu sähköiseen asiointiin siirtymisestä. Tällöin saman järjestelmän kautta saadaan lähettyä samoja tietoja eri viranomaisten käytettäväksi. Lisäksi eri lupiin liittyvien selvitystarpeiden koordinoinnilla toivottavasti saadaan erillisselvitysten määrää vähennettyä. Esim. lupahakemuksen ja YVA-selostuksen selvitystarpeet vastaavat pääosin toisiaan.

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

-

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

Finavia arvioi lupahakemusten yhteensovittamisen soveltuvan parhaiten hankkeisiin, jossa kaikki haettavat luvat ovat joko valtion lupa- ja valvontaviranomaisen toimivallassa tai kunnan viranomaisen toimivallassa. Valtion lupaviranomaisen käsittelyajat ovat huomattavasti pidempiä kuin kunnan viranomaisen. Tällöin esim. kunnan myöntämä rakennuslupa viivästyy huomattavasti, jos se käsitellään yhdessä valtion viranomaisen myöntämän ympäristöluvan kanssa. Mutta kunnan myöntämän ympäristöluvan ja rakennusluvan käsittelyn yhteensovittamisella todennäköisesti saavutetaan ajallista hyötyä.

YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen voi tulla kyseeseen sekä kokonaan uudessa hankkeessa että olemassa olevan hankkeen muutoksessa, mikäli hankkeen toteutukselle ei ole sijainniltaan useampaa toteutuskelpoista vaihtoehtoa.

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovitettavat lupamenettelyt (1-4 §)

-

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

Finavia pitää erittäin tärkeänä, että päätösvalta käsittelyjen yhteensovittamisesta ja niiden keskeyttämisestä on luvanhakijalla. Erityisesti yhteensovittamisen keskeyttämisen kokonaan tai

osittain on oltava mahdollista kesken lupaprosessin. Tällöin esim. yhden luvan käsittelyn viivästyminen ei myöhästyttäisi muiden lupien käsittelyä.

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

Yhteensovittavan viranomaisen arvio päätösten antamisajankohdasta lisää mm. toiminnanharjoittajan ennakoitumahdollisuuksia toiminnan aloittamiseksi.

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

Lupamenettelyjen yhteensovittamisen yhtenä suurena hyötynä lupanhakijalle on, että hakija saisi kerralla tiedon kaikista täydennystarpeista. Hakijalle on varattava riittävä aika täydennysten toimittamiseen. Laajoja lisäselvityksiä pyydetessä on kohtuullista, että määräajasta keskustellaan hakijan kanssa.

Lakiehdotuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että yleensä täydennystä yksittäiseen lupahakemukseen pyydetään toimittamaan kahden viikon kuluessa. Kyseinen kahden viikon määräaika on voinut toteutua muiden kuin ympäristölupien osalta. Finavian lukuisissa ympäristölupaprosesseissa täydennysten määräaika on ollut vähintään neljä viikkoa sekä kunnan että aluehalli-tovirastojen käsittelemässä ympäristöluvuissa.

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

Lupahakemusten keskitetty kuuleminen parantaa sekä viranomaisten että muiden asianosaisten mahdollisuutta muodostaa koko-naiskuva hankkeesta. Yhteensovittamisella vältetään myös saman hankkeen päällekkäisiä kuulemisia eri vaiheissa. Lupanhakijan on myös helpompaa antaa vastineensa yhdellä kertaa kaikista hankkeeseen liittyvistä lausunnoista, muistutuksista ja mielipiteistä.

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

Finavia pitää tärkeänä pykälän kirjausta viranomaisten yhteistyöstä lupamääräysten yhteensovittamisen varmistamiseksi. Tällöin eri viranomaisten myöntämiin päätöksiin ei jäisi esim. aikataulutuksiin ja teknisiin seikkoihin liittyviä ristiriitaisuuksia.

- Lupamaksut (16 §)

Luonnoksen mukaan käsittelyn yhteensovittamisesta peritään maksu. Valtiolle perittävän maksun suuruus määräytyisi siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään. Kunnan osalta maksun suuruus määräytyisi kunnan hyväksymän taksan mukaan.

Maksun suuruudesta ei ole esitetty arvioita. Mikäli yhteensovittamisesta peritään maksu, on se otettava huomioon lupapäätösten maksuissa. Yhteensovittavan viranomaisen työmäärä kasvaa, mutta vastaavasti muiden viranomaisten työmäärä vähenee, koska heidän ei tarvitse hoitaa mm. kuulutukseen ja tiedottamiseen liittyviä tehtäviä. Tämä on otettava huomioon eri lupapäätöksistä perittävissä maksuissa lupamaksua alentavana tekijänä.

- Voimaantulo (17 §)

Lain voimaantulon edellytyksenä on oltava toimivan sähköisen asiointijärjestelmän käyttö.

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

-

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

YVA-lain 22a§:n 2 momentin mukaan voidaan arviointiselostuksesta kuulla lupamenettelyn yhteydessä. Edellytyksenä on, ettei hankkeelle ole sen sijainnin, laajuuden tai teknisten ominaisuuksien kannalta muuta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa. Pykälän perusteluihin on kuitenkin kirjattu väljennys, että hankkeeseen voisi kuitenkin edelleen sisältyä sellaisia hankkeen laajuuteen ja teknisten ominaisuuksien yksityiskohtiin liittyviä vaihtoehtoja, jotka käytännössä tarkentuvat vasta lupamenettelyn kuluessa ilman, että kuulemisen yhdistämiselle olisi estettä. Finavian näkemyksen mukaan pykälän kirjausta on syytä muuttaa vastaamaan kokonaisuudessaan perusteluissa esitetty seikkoja.

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

Finavia Oyj on valtion kokonaan omistama yhtiö. Finavian omistajaohjaus on liikenne- ja viestintäministeriössä ja yleiset toiminta- ja tulostavoitteet Finavialle asettaa valtioneuvosto. Finavia ylläpitää Suomen lentoasemaverkostoa. Finavia tuottaa ja kehittää turvallisia lentoasemapalveluja sekä niitä tukevia liiketoimintoja. Asiakkaita ovat kaikki lentoliikenteen toimijat ja lentomatkustajat. Suomen lentoasemat muodostavat kokonaisuuden, verkoston, jossa kaikilla lentoasemilla on oma roolinsa lentoliikennepalvelujen tai sotilasilmailun kannalta. Finavia Oyj:n ylläpitämään lentoasemaverkostoon kuuluu 21 lentoasemaa.

Finavia katsoo, että lentoliikenteen infrastruktuurista vastaavana valtion erityistehtäväyhtiönä siltä on pyydettävä lausuntoa ympäristönsuojeluun liittyvissä lakihankkeissa.

Pitkäranta Kirsi
Finavia Oyj - Tekniikka & ympäristö